

Skatteregler for andelseiere i aksje- og kombinasjonsfond

Utsatt gevinstbeskatning

Avkastningen beskattes først når andelene selges (realisasjon/innløsning). Du betaler da 28 prosent skatt på realisert avkastning utover skjermingsfradraget. Realisert kurstap på andelene er fradragsberettiget etter samme skattesats.

Skjermingsfradrag

Skjermingsfradraget er skjermingsgrunlaget ganget med skjermingsrenten. Skjermingsrenten for inntektsåret tilsvarer gjennomsnittlig årsavkastning på statspapirer med tre måneders løpetid etter skatt (tilsvarende renteni-vået på en gjennomsnittlig høyrentekonto), og den fastsettes av Finansdepartementet tidlig i det påfølgende året. Årlig avkastning opp til skjermingsrenten vil altså være skattefri for deg som andelseier.

Imidlertid gis det kun fradrag for skjermingsfradrag inntil skattepliktig gevinst er lik null. Ved realisering av kurstap vil ubenyttet skjermingsfradrag falle bort.

Regler for formuesbeskatning

Andelens ligningsverdi utgjør 100 prosent av markedsverdien pr. 1. januar i ligningsåret.

For aksjeselskaper

Som følge av innføringen av den såkalte fritaksmodellen er aksjeselskaper fritatt for beskatning av realisert kursgevinst, samt eventuelle utbytter utbetalt fra fondet. Tilsvarende er det heller ikke fradragsrett for realisert tap.

Aksjeselskaper betaler ikke formuesskatt.

Skatteregler for andelseiere i pengemarked- og obligasjonsfond

Skattepliktige inntekter

Rentefond utbetaler skattepliktig inntekt til andelseierne, og utbetalingene vil vanligvis bli automatisk reinvestert i nye andeler. Utbetalingene er skattepliktig som kapitalinntekt for andelseierne. Skattesatsen er 28 prosent.

Den skattepliktige inntekten består av renteinntekter knyttet til fondets investeringer, samt netto kursgevinster/tap på rentebærende papirer som fondet har realisert, minus fradragsberettigede kostnader (hovedsaklig fondets forvaltningskostnader).

Urealiserte kursgevinster på rentebærende verdipapirer som rentefondet har investert i, kommer til beskatning for andelseieren når han realiserer sine andeler.

Urealiserte kurstap på rentebærende verdipapirer som rentefondet har investert i, er fradragsberettiget for andelseieren med samme prosentetsats, dvs. 28 prosent, når han realiserer sine andeler.

Regler for formuesbeskatning

Andelens ligningsverdi utgjør 100 prosent av markedsverdien pr. 1. januar i ligningsåret.

For aksjeselskaper

I rentefond gjelder samme inntektsskatteregler for aksjeselskaper som for personlige andelseiere.

Aksjeselskaper betaler ikke formuesskatt.

Ta det med ro! Riktig skatteberegning ordnes av andre

Skatteregler kan være vanskelige å forstå og forholde seg til. Men når du sparer i verdipapirfond vil heldigvis forvaltningsselskapet utføre alle nødvendige beregninger og besørge all nødvendig innrapportering til myndighetene.

Dette sparer deg for svært mye arbeid. Alt du trenger å gjøre er å kontrollere innrapporterte tall opp mot de oversikter du selv har fått fra forvaltningsselskapet.

Samtidig er det viktig å kjenne til effektene av skattereglene fordi de har betydning for hvordan du bør legge opp sparingen din. Dette skriver vi mer om på de følgende sidene.

Skattekreditt gir vesentlig høyere avkastning på sikt

Den viktigste fordelene med aksje- og kombinasjonsfond er at aksjesparing har høyere forventet avkastning enn andre spareformer før skatt. Men etter skatt er forskjellen i avkastning enda større.

Rentefritt lån

Avkastningen du oppnår i aksje- og kombinasjonsfond utover skjermingsrenten er skattepliktig på lik linje med annen kapitalinntekt. Men du må ikke betale skatten før du selger andelene dine. Dette er fordelaktig.

Så lenge du ikke selger fondsandelene dine blir skatten du skal betale på urealisert avkastning altså stående i aksjefondet.

Disse midlene kan dermed bidra til å gi deg ytterligere avkastning frem til den dagen du til slutt realiserer andelene. I praksis fungerer dette som et rentefritt lån fra staten.

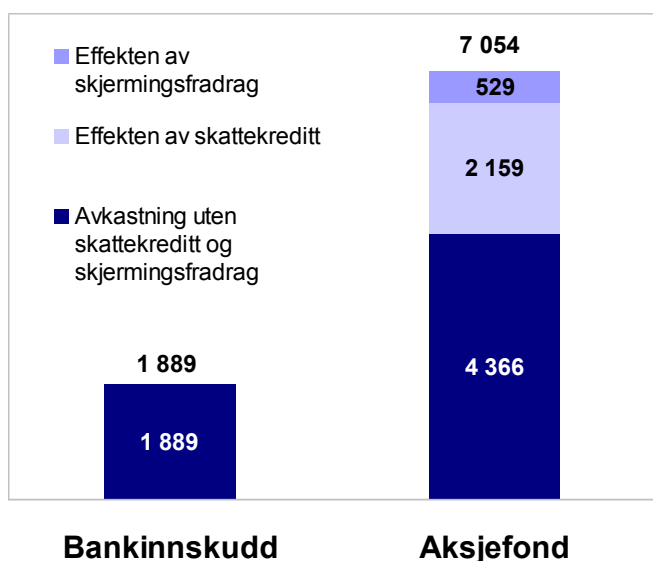
Mest effekt på lang sikt

På kort sikt er effekten av skattekreditt som oftest begrenset, men på lang sikt - slik en investering i aksjefond bør være - kan du forvente at effekten er betydelig mer avkastning på sparepengene enn du ville ha oppnådd uten skattekreditten.

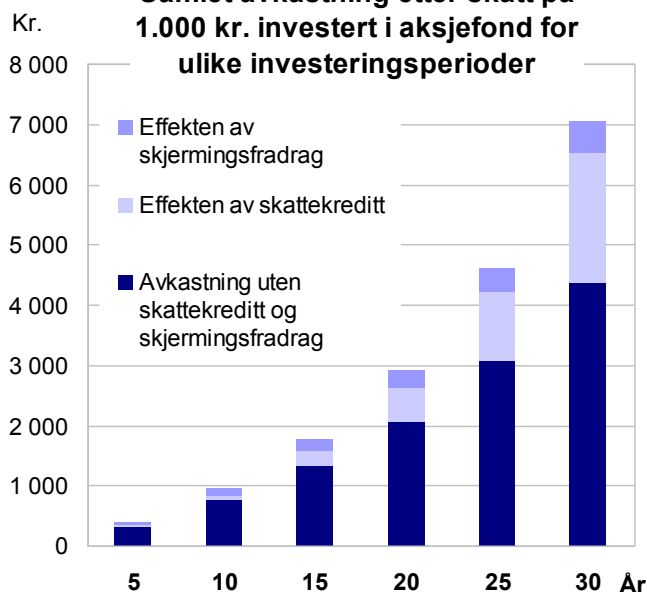
Over en periode på 30 år kan du forvente at skattekreditten gir deg 50 prosent mer avkastning etter skatt enn om du hadde måttet betale skatt hvert år (se figur).

I tillegg til skattekreditten har vi også skilt ut effekten av det såkalte skjermingsfradraget i figurene under. Les mer om skjermingsfradraget på neste side.

Samlet avkastning i kr. etter skatt på
1.000 kr. investert i 30 år

Samlet avkastning etter skatt på
1.000 kr. investert i aksjefond for
ulike investeringsperioder

"Avkastning uten skattekreditt og skjermingsfradrag" er avkastning fratrukket 28 prosent kapitalsskatt på årlig basis, tilsvarende faktisk beskatning på renteinntekter i bankinnskudd og rentefond. Vi har lagt til grunn 8 prosent forventet snittavkastning per år for aksjefond og 5 prosent per år for bankinnskudd. Vi har videre lagt til grunn skjermingsrente tilsvarende bankinnskudd etter skatt.

Pass godt på skattekreditten din!

Tap av skattekreditt er en viktig grunn til at det er uklokt for personlige andelseiere å hoppe inn og ut av aksjefond med sparepengene i forsøk på å treffe riktige tidspunkt for kjøp og salg.

Husk at hver gang du selger andelene dine krever staten sin andel av en eventuell avkastning. Det fungerer med andre ord som en innkalling av det rentefrie lånet, og disse pengene vil dermed ikke kunne bidra til å gi deg ytterligere avkastning.

Skjermingsrente beskytter mot skjev beskatning

Når du innløser andelene dine i et aksje- eller kombinasjonsfond får du et såkalt skjermingsfradrag for hvert av årene du har eid andelene. Skjermingsfradraget beskytter deg som aksjeinvestor mot skjev beskatning av kapitalinntekter i aksjeselskap/aksjefond sammenlignet med bankinnskudd.

Tilsvarende bankrente etter skatt

Skjermingsrenten tilsvarende omtrent rentenivået på en gjennomsnittlig høyrentekonto i bank etter skatt. Kun den delen av avkastningen som overstiger nivået på skjermingsrenten er skattepliktig.

Skjermingsrenten fastsettes av Finansdepartementet rett etter nyttår.

Skjermingsrenten for 2009 kan forventes å bli ca. 1,3 prosent.

Beregnes etterskuddsvis

Skjermingsfradraget fastsettes først etter at du har solgt fondsandelene.

Det spiller derfor ingen rolle hvordan andelsverdien har beveget seg fra år til år i den tiden du har eid andelene.

Det som er teller er hvor mange årsskifter du har eid andelene, hva skjermingsrenten er for hvert av disse årene og hva den endelige avkastningen din blir ved innløsning.

Ikke fradrag for tap

Det gis kun skjermingsfradrag inntil skattepliktig gevinst er lik null.

Skjermingsfradraget kan ikke overføres til andre fondsandeler eller aksjer i din spareportefølje.

Hvis du realiserer fondsandelene med tap eller lavere avkastning enn det samlede skjermingsfradraget vil det ubenyttede skjermingsfradraget falle bort.

Eksempel på beregning av skjermingsfradrag

Beregning av skjermingsfradrag er komplisert. Heldigvis besørger fondsforvalteren din beregningen for deg. For de som likevel er interessert i å vite hvordan det gjøres tilbyr vi her en trinnsvis gjennomgang: Anta at du kjøper aksjefondsandeler for 100 kr. i desember 2009 og selger igjen i januar 2015 for 150 kr. Du har da spart i fem år og én måned, men har sittet med andelene over seks årsskifter. Du får dermed skjermingsfradrag for seks år. Anta videre at skjermingsrenten for alle disse årene settes lik 3 prosent*, og at fondet ikke har betalt ut noen utbytter til andelseierne i løpet av spareperioden. Beregningen av skjermingsfradraget vil da se slik ut:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	jan.2015
Kostpris (Andelsverdi pluss tegningsgebyr)	100						
Tenkt verdi v/årsskifte (for å illustrere at fondsverdien svinger)	100	115	105	125	115	145	
Skjermingsgrunnlag (kostpris + ubenyttet skjermingsfradrag)	100	103	106,09	109,27	112,55	115,93	
Skjermingsfradrag (skjermingsrente * skjermingsgrunnlag)	3	3,09	3,18	3,28	3,38	3,48	
Salgsverdi (Andelsverdi fratrukket innløsningsgebyr)							150
Avkastning (salgsverdi - kostpris)							50
Samlet skjermingsfradrag	3	6,09	9,27	12,55	15,93	19,41	19,41
Skattepliktig avkastning (Avkastning - samlet skjermingsfradrag)							30,59
Skatt med skjermingsfradrag (Skattepliktig avkastning * 0,28)							8,57
Skatt hvis ikke skjermingsfradrag (Avk * 0,28)							14
Skattebesparelse gjennom skjermingsfradraget							5,43

*Av pedagogiske grunner har vi i dette eksempelet lagt til grunn en fast skjermingsrente på 3 prosent. For 2009 vil skjermingsrenten ligge vesentlig lavere enn dette, men skjermingsrenten for 2009 er unormalt lav.

Få med deg skjermingsfradraget!

For å oppnå skjermingsfradrag for 2009 må du eie andelene ved kommende årsskifte. Dersom du har planer om å tegne andeler i aksje- eller kombinasjonsfond i nær fremtid, er det derfor skattemessig gunstig å gjøre dette før nyttår. Det vil være tilsvarende gunstig å vente til etter årsskiftet dersom du har planer om å innløse andeler fordi du da får med deg skjermingsfradraget for 2009.

Spar arveavgift gjennom årlige gavebeløp

Visste du at det er enkelt å sette opp en planmessig overføring av formue til arvinger gjennom fast sparing i verdipapirfond? En planlagt overføring av arv kan spare arvingene for betydelige beløp i arveavgift.

Mange opplever det som gledelig å kunne gi sine barn og barnebarn et tilskudd til økonomien som kan hjelpe arvingene med for eksempel å finansiere deres første bolig, studier eller en lengre drømmereise.

Men i stedet for å spare til et slikt formål i eget navn med tanke på å gi et stort beløp i gave eller arv kan det lønne seg å heller overføre sparingen til arvingene fortløpende.

Gaver til barn og barnebarn opp til en halv G per år er nemlig fritatt for arveavgift. Dette tilsvarer 35 128 kroner i 2009 til hver av dine arvinger. Ektefeller kan altså gi 70.256 kroner til hvert av sine felles barn og barnebarn i 2009.

Benytt fritaksbeløpet mens du kan

Ubrukt årlig fritaksbeløp kan ikke overføres til senere år. Om du ønsker å spare så mye arveavgift som mulig er det derfor viktig at du tenker langsiktig og begynner overføringene så tidlig som mulig.

Jo tidligere en begynner overføringen til barn og barnebarn, desto mer vil man kunne overføre uten at det påløper arveavgift for arvingene.

Dersom du ikke overfører noe gradvis til arvingene vil hver arving maksimalt kunne motta 470.000 kroner uten arveavgift. Det øvrige vil bli avgiftsbelagt med henholdsvis 6 prosent på arv fra 470.000 til 800.000 kr., og 10 prosent på arv utover 800.000 kr for barn. For barnebarn og andre arvinger er avgiftssatsene henholdsvis 8 prosent og 15 prosent for arv utover 470.000 kr.

Ved gradvis overføring av arv vil du kunne doble hver enkelt av dine arvingers avgiftsfrie arvebeløp på 13 år.

I de tilfeller der arvelater er i formuesskatteposisjon, mens arvingene ikke er det vil også gradvis overføring innebære lavere formuesskatt på pengene.

Inkluderer fast fondssparing og overføring av andeler

Fritaket er utformet slik at det også gjelder fast fondssparing i arvingenes navn og overføring av fondsandeler du allerede eier.

Ved overføring av fondsandeler trer arvingen inn i arvelaters sted, med samme kostpris som arvelater hadde og uten at det utløses gevinstbeskatning. Gevinstbeskatning skjer først når arvingen selger andelene.

Fritaksbeløpet omfatter ikke fast eiendom, andeler i ansvarlige selskap og kommandittselskap, eller aksjer i ikke-børsnotert AS.

Gjør det enkelt og lønnsomt

Ved å spare i aksjefond i arvingens navn vil arvingen ikke bare slippe arveavgift på disse pengene, men også ha høy forventet avkastning på sparingen.

Pass på ved overføringer til umyndige og studenter

Ved overføring av arv til barn og barnebarn som er under 18 år eller student bør du ta hensyn til Overformyndieriet og Lånekassen. Studiestøtte og forvaltning av arvingenes penger kan bli påvirket.

Unngå overformyndieriet

Dersom de oppsparte midlene står i barnets navn og verdien av dem overstiger 75.000 kroner kan overformyndieriet begrense de foresattes råderett over midlene som tilhører barna.

Men som arvelater kan du ifølge vergemålsoven bestemme at gave eller arv til en umyndig arving ikke skal styres av Overformyndieriet, men f.eks. av foreldrene eller på annen måte.

Dette ordner du ved å sette opp et gavebrev eller testament hvor det slås fast at barna i samråd med foreldrene skal råde over pengene frem til de fyller 18 år (eller senere hvis du ønsker det).

Avkortet studiestipend

Hvis midlene står i barnets navn og verdien overstiger 269.168 kr. (nivå for 2010, justeres årlig) vil Statens lånekasse for utdanning redusere stipendandelen i utdanningsstøtten.

Samlet studiestøtte vil ikke bli mindre, men hele beløpet vil være lån som må betales tilbake.